

Ügyszám: NAIH/2018/6123/2/J.

Dr. Molnár Zoltán
közigazgatási államtitkár részére

Igazságügyi Minisztérium

Budapest
Kossuth Lajos tér 4.
1055

Tisztelt Közigazgatási Államtitkár Úr!

A 2018. szeptember 28-án XX-KKFO/725/2018. Iktatószámon Hatóságunkhoz érkezett, az egyes törvényeknek az Európai Unió adatvédelmi reformjával összefüggő módosításáról szóló kormány-előterjesztés (a továbbiakban: Előterjesztés) tervezetével¹ kapcsolatos álláspontomról az alábbiakban tájékoztatom.

I. Konceptcionális észrevételek

1.) Ahogyan azt az Előterjesztés is rögzíti, noha az Európai Unió adatvédelmi reformjához kapcsolódó hazai jogharmonizációs kötelezettségek egy részének az Országgyűlés 2018. tavaszi ülészakán megalkotott törvényi szabályok hatályba lépésével Magyarország eleget tett, az ágazati adatkezelési normáknak az **általános adatvédelmi rendelettel**, valamint a bűnüldöző szervek adatkezelését szabályozó **2016/680 (EU)** európai parlamenti és tanácsi **irányelvet** (a továbbiakban: bűnügyi adatvédelmi irányelv) átültető rendelkezésekkel való összhangjának megteremtése **további jogalkotói lépéseket tesz szükségessé**.

Az Előterjesztés vezetői összefoglalója azt is helytállóan tartalmazza, hogy ezen jogalkotási lépéseknek **elsősorban a deregulációra szükséges irányulniuk**, azaz azon magyar törvényi szabályok hatályon kívül helyezéséről kell rendelkezni, amelyek tekintetében az uniós jogi környezet szabályozása vált közvetlenül alkalmazandóvá, illetve amelyek tekintetében az uniós szabályozás nem biztosít a tagállami jogalkotó számára szabályozási

¹ elérhető:

http://www.kormany.hu/download/6/49/71000/GDPR_sal%C3%A1ta_eloterjesztes_180926.pdf#!DocumentBrowse

mozgásteret az uniós szabályokat kiegészítő vagy azoktól eltérő rendelkezések megalkotására.

Az Előterjesztésben foglalt törvénymódosítások irányát és tartalmát áttekintve azonban megítélésem szerint **a tervezett szabályozás számos eleme nem felel meg ezen jogszabály-előkészítői célkitűzésnek.**

Egyrészt, a tervezett módosítások köre számos olyan norma **deregulációját nem tartalmazza**, amely az uniós adatvédelmi szabályozással **összeegyeztethetetlen** (így pl. a kutatás és a közvetlen üzletszerzés célját szolgáló név- és lakcímadatok kezeléséről szóló 1995. évi CXIX. törvény tekintetében a tervezett technikai módosításokon túl érdemi dereguláció is mellőzhető).

Másrészt, a tervezett szabályok egy része olyan adatkezelési jogviszonyok szabályozására irányul, amelyek tekintetében **a tagállami jogalkotó már nem rendelkezik szabályozási mozgásterrel**, különösen pl. azért, mert az érintett adatkezelési jogviszony nem ún. kötelező adatkezelésnek minősül [ld. általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés c) és e) pontja, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 5. § (3) bekezdése], hanem az adatkezelőnek valamely más jogalapra kell alapítania adatkezelésének jogszerűségét (ld. pl. az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény tervezett 157. §-ának és 158. §-ának módosítására irányuló javaslatokat).

Ez utóbbi kapcsán hangsúlyozom, hogy az uniós szabályozás **az adatkezelők elszámoltathatóságának elvét alapvető szinten** tartalmazza. Sem az uniós, sem a tagállami jogalkotónak e tekintetben **nem áll módjában mérsékelni az adatkezelő ezen alapelvből fakadó felelősségét** azzal, hogy – az alkalmazandó uniós szabályozásban kifejezetten lehetővé tett körön túl – egyes ágazati adatkezelési jogviszonyok kereteit és tartalmát normatív módon determinálja. Ezen szabályok elfogadásával a jogalkotó **jogbiztonság érvényesülését veszélyeztetné**, hiszen az uniós (elsősorban az általános adatvédelmi rendelet) és a tagállami norma (az ágazati adatkezelést szabályozó törvényi rendelkezés) egymással ellentétes tartalma esetén a jogalkalmazókat adott esetben egymással ellentétes tartalmú szabályok alkalmazására köteleznék, ugyanakkor a konkrét adatkezelés jogszerűségének megítélése során **az uniós jog elsőbbségének elve kell, hogy érvényesüljön.**

Ebből fakadóan az **Előterjesztés vonatkozásában, továbbá a jövőben**, a személyes adatok kezelését is érintő szabályozás kialakításánál általános jelleggel javaslom, hogy a szabályozási elemekhez kapcsolódó **miniszeri indokolás egyértelműen utaljon arra**, hogy az érintett rendelkezések az uniós adatvédelmi szabályozás mely eleméhez kapcsolódnak (általános adatvédelmi rendelet, büntelmi adatvédelmi irányelv), továbbá **mely uniós jogi rendelkezés** (ún. rugalmassági klauzula) **biztosítja a tagállami jogalkotó szabályozási mozgásterét** az érintett nemzeti szabály elfogadására. Nézetem szerint ezen indokolási elemek a jogalkalmazók (érintettek, adatkezelők, bíróság) számára **egyértelműen meghatározhatóvá teszik** az alkalmazandó jogi rendelkezéseket, a jogviszony tekintetében releváns uniós és tagállami jogi aktusok egymáshoz való viszonyát, egyszersmind ezen indokolás kialakításának folyamata alkalmat ad a jogszabály-

előkészítőnek is az egyértelmű normatartalom uniós joggal való konformitásának megalapozásához.

2.) A megváltozott uniós jogi szabályozási környezet, továbbá az adatkezelési jogviszonyok sokszínűsége és a szabályozás összetettsége miatt nézetem szerint az Előterjesztésnek az **érintett szakmai érdekképviselőkkel történő, valamint általános társadalmi egyeztetésének kiemelt jelentősége** van. Az ágazati jogi rendelkezések jogalkalmazói ugyanis olyan különös ismeretekkel és tapasztalatokkal segíthetik a jogszabály-előkészítők munkáját, amelyek az Előterjesztésben foglalt szabályozási elemek megfelelő, az új szabályozási környezettel konform kialakítása mellett **azon szabályozási szükségletekre is rávilágíthatnak**, amelyek az adatvédelmi reformmal összefüggésben a magyar jogrendszerben **felmerülnek, de az Előterjesztésnek jelenleg nem képezik részét**.

Ebből fakadóan üdvözlöm az Előterjesztés és a szabályozási célkitűzések **közzétételét** és javaslom szabályozás elemeivel érintett szakmai-érdekképviselői szervek bevonását az Előterjesztés tartalma kialakításának folyamatába, **elégséges időkeret biztosítása** mellett.

Noha az Európai Unió megváltozott adatvédelmi szabályozásával való összhang megteremtése halaszthatatlan, meggyőződésem szerint ezen igény **nem indokolhatja olyan normaszövegmódosítás-tervezetek – az Előterjesztés számos elemének – benyújtását** az Országgyűléshez, amelyek **koncepcionális és tartalmi hiányosságai olyan mértékűek**, hogy azok az új szabályozási környezettel való összhang megteremtésének mint jogalkotói célkitűzésnek elérésére **nem alkalmasak. Ezek megfelelő átdolgozás nélkül történő elfogadása a jogrendszerben fennálló jelenlegi koherenciavárat nem oldaná fel, sőt azt vélhetően csak tovább fokozná.** Természetesen az Előterjesztés azon elemei vonatkozásában, amelyek ilyen hiányosságokban nem szenvednek, az országgyűlési tárgyalásnak nézetem szerint nincs akadálya.

Mindebből fakadóan javaslom az Előterjesztés elemeinek – a jelen észrevételekben jelzetteknek megfelelő – **felülvizsgálatát, azok szükség szerinti módosítását** és az azokkal kapcsolatban szükséges egyeztetések lefolytatását.

Természetesen **a Hatóság** mint a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jog érvényesítéséért és érvényesülésének felügyeletéért felelős szerv, ahogyan eddig is, **továbbra is a jogszabály-előkészítők rendelkezésére áll** az Előterjesztéssel kapcsolatos koncepcionális és részletes kérdések megvitatásában, a megváltozott uniós szabályozási környezetből fakadó következmények és követelmények megvilágításában.

II. Az Előterjesztés több eleméhez is kapcsolódó általános észrevételek

1.) Az általános adatvédelmi **rendelet közvetlenül alkalmazandó** a tagállami jogrendszerekben. Ebből fakadóan annak rendelkezéseit a magyar jogban **megismételni nem szükséges és nem lehetséges**. A rendelet szabályaitól **eltérni** pedig kizárólag azon jogviszonyokban lehetséges, ahol **arra a rendelet kifejezetten, tételesen felhatalmazza** a tagállami jogalkotót (tipikus fordulat: „a tagállamok megállapíthatnak/bevezethetnek/fenntarthatnak/tarthatnak hatályban”, „tagállami jog alapján/lehetővé teszi” stb.). Ezen, ún. rugalmassági klauzulák hiányában a tagállami jogi norma nem tartható hatályban, nem alkotható meg.

2.) Az **adatkezelés jogalapjait, valamint a különleges adatok kezelése jogszerűségének további, különös feltételeit** az általános adatvédelmi rendelet – a hatálya alá tartozó jogviszonyok vonatkozásában – taxatív módon határozza meg [6. cikk (1) bekezdés, 9. cikk]. Ezen jogalapok köre és tartalma **a korábbi magyar szabályozástól egyes elemeiben eltér**. Ennek egyrészt az a következménye, hogy a tagállami jogalkotó jogalkotási lehetősége [ld. 6. cikk (3) bekezdés] tipikusan az ún. **kötelező adatkezelések** [6. cikk (1) bekezdés c) és e) pont] **szabályozására korlátozódik**, mely szabályozás tekintetében (a korábbi szabályozáshoz hasonlóan) az **Infotv. 5. § (3) bekezdésében** meghatározott elemeket szükséges tartalmaznia a kötelező adatkezelést előíró rendelkezéseknek.

A jogalapok változásának másik következménye, hogy a **kötelező adatkezelésen kívüli jogalapok tekintetében** [6. cikk (1) bekezdés a), b), d), f) pontok] a tagállami jogalkotó – főszabály szerint – az adatkezelésre vonatkozó további feltételeket és jogokat **nem állapíthat meg**. Nem írhatja elő pl. a tagállami jogalkotó egy az adatkezelő és az érintett között létrejött **magánjogi, szerződéses jogviszony vonatkozásában** [ennek jogalapja a 6. cikk (1) bekezdés b) pontja], hogy ezen **szerződés előkészítéséhez, teljesítéséhez** mely személyes adatok kezelése szükséges és lehetséges. Ugyancsak nem határozhatja ezt meg a jogalkotó egy, az **adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekén** alapuló adatkezelés tekintetében. Ezen adatkezelési jogviszonyok vonatkozásában ugyanis az **adatkezelő joga, kötelezettsége és felelőssége** az adatkezelés céljához szükséges, annak elérésére alkalmas adatkör és érintetti kör meghatározása.

Kodifikációs szempontból pedig az adatkezelés jogalapjai tekintetében bekövetkezett változások következménye, hogy a kötelező adatkezelési jogviszonyok vonatkozásában **a „jogosult kezelni”, a „kezelhet” és más, hasonló normatív tartalmat kifejező feltételes módok használata kerülendő**, hiszen az adatkezelés vagy valamely jogi kötelezettségen [6. cikk (1) bekezdés c) pont], vagy valamely közfeladat végrehajtásán alapul [6. cikk (1) bekezdés e) pont], következésképp az tipikusan **nem az adatkezelő döntésének, mérlegelésének a függvénye, e mérlegelést maga a jogalkotó végezte el, illetve kell, hogy elvégezze** [ezt fejezi ki az Infotv. 5. § (3) bekezdésének „a kezelendő adatok” fogalomhasználata is]. E megfogalmazások tehát az **Előterjesztés teljes tartalma** tekintetében **felülvizsgálandóak**, és azok helyett **a kötelezettséget és a kezelendő adatfajták zárt taxációját kifejező nyelvi forma** alkalmazása javasolt (tipikusan: „kezel”).

3.) Az Infotv. 25/G. § (6) bekezdése [az általános adatvédelmi rendelet 35. cikk (10) bekezdésében meghatározott rugalmassági klauzulával élve] a kötelező adatkezelések vonatkozásában **a jogszabály-előkészítőre telepíti az adatvédelmi hatásvizsgálat lefolytatásának kötelezettségét**. Felhívom a figyelmet arra, hogy ezen kötelezettség minden olyan új, az általános adatvédelmi rendelet alkalmazandóvá válását követően megkezdett adatkezelési jogviszony tekintetében alkalmazandó, amelyre vonatkozó normatív előírás megalkotásának előkészítésére **2018. július 26-át követően** (az Infotv. érintett rendelkezésének hatályba lépése) kerül sor. Figyelemmel arra, hogy maga az **Előterjesztés is tartalmaz olyan kötelező adatkezelési műveleteket**, amelyek ebbe a körbe esnek [pl. a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 54. §-ának tervezett (20) bekezdése], **a jogszabály-előkészítőt ezen elemek vonatkozásában is terheli az adatvédelmi hatásvizsgálat szükségességének mérlegelése és** – magas kockázatú adatkezelések esetén – ezen hatásvizsgálat lefolytatása.

4.) Általános, az Előterjesztés több elemét is érintő észrevételként jelzem továbbá, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) hatálya alá tartozó **hatósági eljárások tekintetében** az Ákr. jelenleg is tartalmaz adatkezelési szabályokat (amelyek módosítására egyébként a jelen levél IV. részében és mellékletében teszek javaslatot).

Ezen szabályok mellett az ágazati szabályozásban csak olyan, a személyes adatok kezelésére vonatkozó előírás rögzítése indokolt, amely az Ákr. rendelkezéseiből nem egyértelmű, illetve azokhoz képest további garanciális vagy az adatok fajtáit az Ákr.-hez képest szűkebben, specifikusabban meghatározó normatartalmat fejez ki.

III. Az Előterjesztés egyes elemeihez kapcsolódó részletes észrevételek

1.) A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.) tervezett 54. § (20) bekezdése a vonatkozó indokolásban is jelzetten olyan új adatkezelési műveletek szabályozására irányul, amellyel kapcsolatban – az előzőekben jelzettek szerint – a jogszabály-előkészítőt adatvédelmi hatásvizsgálat lefolytatása szükségességének mérlegelése terheli. E mérlegelés elvégzésének eredményéről indokoltnak tartom az Előterjesztés szöveges részében számot adni.

2.) Az Ft. tervezett rendelkezései [57/A. §, 57/B. §] a személyes adatok kezelésének céljait és az ezen célokhoz rendelt adatfajtákat, adatköröket – jellemzően hatósági eljárások, azaz az Ákr. hatálya alá tartozó körben – olyan kodifikációs megoldással rögzíti, amely megítélésem szerint **nem alkalmas arra, hogy az adatkezelés célhoz kötöttségének alapvető – és alkotmányossági – követelményét teljesítse**, kérdéses továbbá azok kapcsolata az Ákr. általános adatkezelési szabályaival (ld. a fentiekben jelzett észrevételt).

A tervezett konstrukció alapján így nem állapítható meg az sem, hogy a szabályozott jogviszony tekintetében a „nemzetiséghez való tartozásra vonatkozó adatok” mint különleges adatok vonatkozásában az adatkezelés jogszerűségének alapvető feltételei biztosítottak-e.

A társadalombiztosítási azonosító jel kezelésével összefüggésben pedig jelzem, hogy a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény 23. §-a meghatározza, hogy mely szerv milyen adatkezelési célból kezelheti ezen azonosítót. Az Ft. tervezett módosításával előírt adatkezelés ezen, meghatározott célok tekintetében megítélésem szerint nem azonosítható, így a törvényi rendelkezések összhangjának megteremtése szükséges.

Javasolom mindezek alapján a rendelkezés átalakítását oly módon, hogy az Ft. 57/A. § tervezett (1) és (2) bekezdésében meghatározott egyes adatkezelési célokhoz kapcsolódóan egyértelműen azonosítható legyen mely célhoz mely adatfajták kezelése mely indokokból szükséges.

3.) Az Ft. több tervezett rendelkezése kapcsán jelzem, hogy az „adatkezelés” [általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 2. pont] fogalma az adatkezelési műveletek összességét magában foglalja, így a „kezeli és nyilvántartja” megfogalmazás normatív szempontból értelmezhetetlen.

4.) Az Ft. tervezett 57/D. § (1) bekezdésében nem azonosítható egyértelműen az adatkezelő személye – kiterjed-e valamennyi Ft. 57/A. § (1) bekezdés szerinti állami foglalkoztatási szervre, vagy egy szűkebb körre –, továbbá a „nyomonkövetés” mint adtakezelési cél sem. Nem világos ezen adatkezelési előírás kapcsolata az Ft. 57/A. § és Ft. 57/B. § szerinti nyilvántartást szabályozó rendelkezésekkel, a párhuzamos adatkezelések az adattakarékosság elvébe ütköznek.

5.) Az Ft. tervezett 57/E. §-ában meghatározott, adatkezelési időtartam megalapozottságának felülvizsgálatát javaslom a szükségesség-arányosság szempontjainak, a korlátozott tárolhatóság alapvető követelményének, valamint az adatok kezeléséhez fűződő reális jogkövetkezmények időbeliségének figyelembevételével.

Ugyanitt nem világos „az adatkezelésre okot adó körülmény” szövegrész tartalma, javaslom az adatkezelés időtartamának egyértelműen azonosítható és a jogalkalmazás során pontosan kiszámítható formában történő meghatározását.

6.) A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) tervezett 6/N. § (4) bekezdésében nem világos az „archivált adatként” történő megőrzési kötelezettség célja és tartalma, erre vonatkozóan sem a Cstv., sem más ebben az esetben alkalmazandó jogi norma nem nyújt egyértelmű eligazítást. Ebből fakadóan nem látszik megalapozottnak az adatkezelési időtartam meghatározásának módja. Javasolom a rendelkezést az általános adatvédelmi rendeletben szabályozott, az „adatkezelés korlátozása” (a korábbi szabályozás szerint érdemét tekintve „zárolás”) jogintézménnyel összhangban felülvizsgálni és átalakítani.

Ugyanezt tartom irányadóan a Cstv. tervezett 49/E. § (5) bekezdésében foglaltakkal kapcsolatban is.

7.) A Hatóság jogalkalmazási gyakorlata során (vö.: pl. NAIH/2018/2010/V sz. ügy) felmerült jogkérdések fényében javaslom továbbá a hatályos Cstv. 49/B. § (1) bekezdés f) pont fa) alpontjának, 46. § (5) bekezdésének és 50. § (1) bekezdésének felülvizsgálatát és szükség szerinti módosítására vonatkozó javaslatokkal az Előterjesztés kiegészítését, az alábbiakban részletezett indokok alapján.

A NAIH/2018/2010/V sz. ügyben az egyik jogkérdés az volt, hogy a közhiteles nyilvántartásokban szereplő adatok – pl. tulajdoni lapon felsorolt, magánszemély jogosultak javára bejegyzett jogok – a vagyon értékesítése során hirdetményben megjelenhetnek-e.

A Hatóság álláspontja szerint a Cstv. 49/B. § (1) bekezdés f) pont fa) pontja nem tesz különbséget az az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 14. §-ában meghatározott ingatlan adatai és az Inytv. 15. §-ában meghatározott jogosultak adatai között, hanem összefoglalóan ingatlan-nyilvántartási adatokról rendelkezik.

A Polgári Törvénykönyv szerint az ingatlan-nyilvántartás nyilvános, a tulajdoni lap tartalmát bárki megismerheti. A Hatóság által az ügyben kifejtett álláspont szerint ugyanakkor az érintett nevének, címének, születési évének, anyja nevének árverési hirdetményben való megjelentése nem szükséges az adatkezelési cél megvalósításához, az kisebb mértékű alapjog-korlátozással, az adattakarékosság alapelvi követelményével összhangban is megvalósítható.

A felszámoló a Cstv. 49/B. § (1) bekezdésében meghatározott, árverési hirdetménnyel kapcsolatos tartalmi követelményeket a Hatóság megítélése szerint azzal is teljesíti, ha a hirdetményben csak azt szerepelteti, hogy az ingatlan valamilyen joggal terhelt-e, az árverezni kívánó pedig közvetlenül az ingatlan-nyilvántartásból is megismerheti a jog jogosultjának említett személyes adatait.

Ugyanebben az ügyben a másik kérdés az volt, hogy a fizetéseképtelenségi eljárásokban, a szakértő (felszámolóbiztos) által összeállított hitelezői igények nyilvántartása (hitelezői lista) tartalmazhat-e a beazonosíthatóság, illetve a bíróság részéről történő elérhetőség érdekében cím adatokat.

8.) A Cstv. 46. § (5) bekezdés és 50. § (1) bekezdés a hitelezői nyilvántartás adattartalmát nem határozza meg. A Hatóság álláspontja szerint jó gyakorlat a beadványban körvonalazott, természetes személy hitelező címe és elérhetősége nélküli hitelezői lista készítése, és egy e mellett, csak a törvényszék számára megküldendő hitelezői címlista készítése a természetes személyekről, melynek birtokában az eljáró törvényszék a Cstv.-ben a hitelezők tájékoztatása, értesítése körében meghatározott kötelezettségeit teljesíteni tudja, mert ezáltal teljesül a célhoz kötöttség és a szükségesség elve. A hatályos szabályozás megfelelő módosításával e jogviszonyokban egyértelmű – és az adatvédelmi követelményekkel konform – jogi helyzet lenne megteremthető.

9.) A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény módosítása kapcsán az Előterjesztésben foglaltakon túl megfontolandónak tartom a törvény egyéb érdemi rendelkezéseinek, így különösen a 24/A. § előírásainak felülvizsgálatát is.

10.) Emellett ezen adatkezelési jogviszonyokhoz kapcsolódóan a Hatóság jogalkalmazási tapasztalatai során felmerült [pl. NAIH/2017/3581/2/J. és NAIH/2018/582/J. számú ügyek], hogy a társadalombiztosítási jogszabályoknak egyértelműen szükséges lenne rögzíteniük azt, hogy a társadalombiztosítási, illetve nyugdíjigények érvényesítéséhez szükséges munkavállalói személyes adatok mint maradandó értékű iratok nem selejtezhetők, azok megóvásáról az érintett szerv vagy személy köteles gondoskodni. Ezen jogszabály-módosítási szükséglet rendezésére az Előterjesztés megfelelő kiegészítésével sor kerülhetne.

11.) A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) tervezett 66/B. § (6) bekezdésében a „természetes személyre vonatkozó adat – beleértve a személyes adatokat is –” szövegrész egyrészt tautológia, hiszen a „személyes adatok” „a természetes személyre vonatkozó adatok” szinonimája, másrészt normatív tartalma nincs

összhangban a kötelező adatkezelési jogviszonyokra vonatkozó, elsősorban az Infotv. 5. § (3) bekezdésében meghatározott követelményekkel, így nem felel meg a szükségességi-arányossági alapelvei előírásoknak sem. Ezen követelményekkel (pl. adatkezelés célja, kezelendő adatok fajtái) a rendelkezés kiegészítése és megfelelő átfogalmazása szükséges.

12.) Az Lt. tervezett 67. § (6) bekezdésében a „különleges adatokra” történő hivatkozás tartalmilag helytelen, tekintettel arra, hogy a hivatkozott jogszabályhely az általános adatvédelmi rendelet alapján különleges adatoknak nem minősülő bűnügyi személyes adatok kezeléséről rendelkezik.

13.) A kutatás és a közvetlen üzletszerzés célját szolgáló név- és lakcímadatok kezeléséről szóló 1995. évi CXIX. törvény (a továbbiakban: Kkt.) tekintetében az Előterjesztés megítélésém szerint elégtelen terjedelemben tervezi módosítani a hatályos rendelkezéseket. Az általános adatvédelmi rendelet alkalmazandóvá válását követően e törvény érdemi rendelkezéseinek felülvizsgálata és deregulációja szükséges, tekintettel arra, hogy a közvetlen üzletszerzés jogalapját az általános adatvédelmi rendelet rendszerében tipikusan a 6. cikk (1) bekezdés f) pontja képezi, az ilyen adatkezelési jogviszonyok feltételeinek szabályozására pedig a tagállami jogalkotónak – a rendeletben kifejezetten meghatározottakon túl – nincs jogosultsága.

E felülvizsgálat keretei között megfontolandónak tartom a Kkt. hatályon kívül helyezését és az abban szabályozott, a megváltozott uniós jogi környezettel konform, a jogalkotói szándékkal fenntartandó rendelkezéseknek (különösen az általános adatvédelmi rendelet 89. cikkében meghatározott jogviszonyokhoz kapcsolódó előírásoknak) a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény megfelelő módosításával történő rendezését.

14.) A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény tervezett 8. § (9) bekezdése és tervezett 10/A. § (6) bekezdése álláspontom szerint az általános adatvédelmi rendeletből következik, annak szabályozása szükségtelen.

15.) A munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Met.) tervezett 8/D. § (1) bekezdése kapcsán is jelzem, hogy az „adatkezelés” [általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 2. pont] fogalma az adatkezelési műveletek összességét magában foglalja, így a „kezeli és nyilvántartja” megfogalmazás normatív szempontból értelmezhetetlen.

16.) Ugyanitt, a Met. tervezett 8/D. § (2) bekezdésében megjelölt „a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő kiküldetéséről szóló európai uniós irányelvek” hivatkozás tárgya nem azonosítható egyértelműen, az irányelvek jogforrási jellegéből fakadóan pedig vélhetően az érintett uniós jogi aktust átültető magyar jogi rendelkezésekre lenne szükséges hivatkozni.

17.) Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Eüak.) az általános adatvédelmi rendelet alkalmazandóvá válását követően a korábbi szabályozáshoz képest csak egy jelentősen szűkebb körben tartalmazhat rendelkezéseket.

Kiindulópontként rögzítendőnek tartom, hogy – ahogyan arra a fentiekben koncepcionális jelleggel is utaltam – a tagállami jogalkotót egyes ágazati adatkezelések vonatkozásában kizárólag akkor illeti meg szabályozási mozgástér, ha arra az általános adatvédelmi rendelet kifejezetten lehetőséget adott.

Az általános adatvédelmi rendelet 9. cikk (4) bekezdése az egészségügyi adatok vonatkozásában e szabályozásra az alábbiak szerint biztosít mozgásteret:

„A tagállamok további feltételeket – köztük korlátozásokat – tarthatnak hatályban, illetve vezethetnek be a genetikai adatok, a biometrikus adatok és az egészségügyi adatok kezelésére vonatkozóan.”

Az egészségügyi adatnak nem minősülő, de „hozzájuk kapcsolódó személyes adatok tekintetében” az adatkezelési jogviszonyt meghatározó feltételrendszer kialakítására e rendelkezés már nem biztosít lehetőséget, így e rendelkezések deregulációja vagy más, az általános rendeletben foglalt rugalmassági klauzula keretei között van mód.

Az Előterjesztésben foglalt, az Eüak. módosítására vonatkozó javaslatához kapcsolódó indokolás ezen rugalmassági klauzulákra nem tartalmaz utalást. Megítélésem szerint a megváltozott uniós jogi környezetre tekintettel ezen indokolás azon eleme, miszerint a „magyar jogrendszerben és az Eüak.-ban is szerepelnek olyan adatok, amelyek hatályon kívül helyezése az Eüak. egészét inkoherensé tenné” nem alapozza meg ezen, az uniós jogi környezettel nem koherens előírások deregulációjának vagy megfelelő módosításának mellőzhetőségét.

Álláspontom szerint tehát mindezen keretekkel az Eüak. tervezett módosítása nincs maradéktalanul összhangban.

18.) Az előzőekben foglaltak alapján az Eüak. tervezett 3/A. §-ában az „érintett elhalálása körülményeire, és a halál okára” vonatkozó, az egészségügyi adatokkal azonos feltételrendszer megállapítására nézetem szerint az biztosít lehetőséget, hogy ezen adatok kezelése nem tartozik az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá, annak (27) preambulumbekkezdése kifejezetten rögzíti a tagállamok jogalkotási kompetenciáját az elhunyt személyek adatai kezelésének szabályozására. Ugyanezen szabályozási mozgástér azonban nem azonosítható az „egészségügyi dokumentációban foglalt minden adat” vonatkozásában, így ezen elem tekintetében a tervezett szabályozás felülvizsgálatát tartom szükségesnek.

19.) Az Eüak. tervezett 7. § (3) bekezdés első mondata nézetem szerint az általános adatvédelmi rendelet 15. cikk (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel szükségtelen. Elegendő ezen közvetlenül alkalmazandó szabályra utalni a miniszteri rendeleti szabályozáshoz kapcsolódóan.

20.) Az Eüak. tervezett 31/A. §-ában meghatározott rendelkezés magalapozottsága és szükségessége kétséges. Az Eüak. hatályos 30. §-a az egészségügyi dokumentációban foglalt adatok megőrzési idejét határozza meg. Ezen időtartam alatt az általános adatvédelmi rendelet 17. cikk (3) bekezdés b) és d) pontja alapján az érintett törléshez fűződő jogát maga a rendelet korlátozza. A rendelkezés elhagyását vagy megfelelő módosítását javaslom.

21.) Az Eüak. 14. § (2) bekezdés b) pontját érintő szövegcsere módosító rendelkezésben az „adatvédelemért felelős tisztviselő” szövegrész helyett az „adatvédelmi tisztviselő” terminus indokolt.

22.) Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvénynek az Előterjesztésben foglalt szabályai mellett a törvény személyes adatok kezelésével kapcsolatos további rendelkezéseinek, így különösen a 41/A. § (2) bekezdés c) pontjának, valamint 94. § (2a) bekezdésének felülvizsgálatát tartom indokoltnak.

23.) A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 41/B. § (1a) bekezdés d) pontjában foglalt adattartalom tekintetében nem értelmezhető a „képviselő hozzájárulása” előírásának célja. Ha az adat az ügy elbírálásához szükséges, az adat kezelésének nem a képviselő hozzájárulása lesz a jogalapja. Ha az ügy elbírálásához ezen adat nem szükséges, a kérelmező e rendelkezésben foglalt adatainak kötelező kezelése sem látszik indokoltnak. A rendelkezés felülvizsgálatát tartom szükségesnek.

24.) Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) tervezett 155. § (7) bekezdése az „egészségügyi szolgáltató fenntartója, valamint a fenntartói jogok gyakorlására rendeletben kijelölt szerv” részére általános, differenciálatlan és teljes körű adatkezelési lehetőséget biztosít egészségügyi szolgáltató által kezelt minden személyes adat, így különleges adatok tekintetében is. Ezen előírás így álláspontom szerint nincs összhangban az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdéséből fakadó, valamint az általános adatvédelmi rendelet 5. cikkében foglalt alapelvekkel és a 9. cikk (2) bekezdésében foglalt előírásokkal. Az adatkezelés feltételrendszerének, kereteinek ezen követelményekkel összhangban történő kialakítása szükséges.

25.) Ugyanitt az Eütv. tervezett 172. § (1) bekezdése nézetem szerint szükségtelen, rendelkezéseinek összhangja az uniós jogi szabályokkal kétséges. Ha ugyanis az itt szabályozott adatfajták egészségügyi adatnak minősülnek, azokra az általános adatvédelmi rendelet és az Eüak. rendelkezései – külön utalás nélkül is – alkalmazandóak, ha pedig nem, azok tagállami szabályozásának lehetősége nem áll fenn.

26.) Indokoltnak tartom az Eütv. további, a személyes adatok kezelésére vonatkozó rendelkezéseinek felülvizsgálatát és szükség szerinti deregulációját vagy módosítását is, különösen azon előírások vonatkozásában, amelyeket az általános adatvédelmi rendelet közvetlenül alkalmazandó szabályai már szabályoznak [pl. 24. §, 25. §, 31. § (2) bekezdés, 101/C. § (1) bekezdés a) pont stb.].

27.) A víziközelkedésről szóló 2000. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Vkt.) tervezett VII/A. Fejezetének az alkalmazandó uniós jogi rendelkezésekkel, valamint az Alaptörvénnyel fennálló összhangja álláspontom szerint az alábbiak miatt koncepcionális szinten kétséges, a szabályozási szándék és tartalom felülvizsgálatát tartom szükségesnek.

A tervezett szabályok kapcsán nem világos az adatkezelés jogalapja. Ha a jogalkotói szándék az adatkezelőt közzefeladatként vagy (magánjogi jogalany esetén) jogi kötelezettségként terhelő védelmi intézkedések keretei közötti előírására irányul, a rendelkezés e tartalmat kifejező megfogalmazása szükséges („jogosultság” helyett kötelezettségként szabályozva), a kötelezettség alanyát is konkrétan megjelölve.

Ebben az esetben továbbá kérdéses, hogy e közzefeladat hatálya mely okból korlátozódik kizárólag a Duna magyarországi szakaszán található kikötőkre és hajóállomásokra, más magyarországi folyók és vizek tekintetében mely indok miatt mellőzhető ezen – alapjog-korlátozással is járó – intézkedések előírása.

Mindezek alapján megalapozottan vonható kétségbe az is, hogy a tervezett szabályozás jelen tartalma alapján az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt szükségességi-arányossági követelményekkel összhangban állvagy a szabályozói szándék enyhébb alapjog-korlátozást megvalósító intézkedésekkel is megvalósítható(pl. fizikai biztonsági intézkedések, élőerős őrzés-védelem stb.). Ezen kétség elosztatásának eszköze a

fentiekben általános jelleggel jelzett, a jogszabály-előkészítő által lefolytatandó adatvédelmi hatásvizsgálat. E hatásvizsgálat lefolytatását – és szükség esetén ezzel kapcsolatban a Hatóságnál előzetes konzultáció kezdeményezését – e tervezett adatkezelési jogviszony esetében ezért mellőzhetetlennek tartom.

28.) Itt jegyzem meg továbbá, hogy a tervezett rendelkezések egy része [pl. a Vkt. 48/D. § (3), (4), (11) bekezdése] az általános adatvédelmi rendeletben szabályozottak – attól eltérő vagy azzal nem maradéktalanul megegyező tartalommal történő – rendezése, amelyre a magyar jogalkotónak az uniós jogi szabályok alapján nincs lehetősége.

29.) Ahogyan arra a fenti általános jellegű észrevételeknél is utaltam, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény tervezett rendelkezései megítélésem szerint nincsenek összhangban az általános adatvédelmi rendelet előírásaival, különösen azért, mert olyan rendelkezések fenntartása a célja, amelyek tipikusan nem a kötelező adatkezelés körébe tartozó jogviszonyokat szabályoznak.

A tervezett rendelkezések helyett ezért a magyar jogalkotónak az Eht. mindazon – ideértve az Előterjesztéssel módosítandó – érintett rendelkezésének hatályon kívül helyezéséről szükséges rendelkeznie, amelyek szabályozására a tagállami jogalkotónak nem maradt fenn hatásköre.

30.) Noha a hatályos jogi helyzetet némileg nehezebben átláthatóvá teszi az, hogy az elektronikus hírközlési területet szabályozó, az általános adatvédelmi rendelettel való összhang megteremtését is célzó uniós jogi aktus kialakítása jelenleg is folyamatban van, megfontolandónak tartom azon, a magyar jogalkotó által megtehető lépések és lehetőségek vizsgálatát az Előterjesztés keretei között, amelyek az Eht. és más, a közvetlen üzletszerzési tevékenység fogyasztóvédelmi célú szabályozására vonatkozó rendelkezések (pl. a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény előírásai) összhangjának megteremtését, a jogalkalmazók számára egyértelmű jogi helyzet kialakítását szolgálják, különös tekintettel az adatkezelés jogalapjára és egyéb feltételeire ezen jogviszonyokban.

31.) Ugyanígy indokoltnak tartom az adatvédelmi incidensekkel kapcsolatban a hatályos szabályok szerint fennálló, párhuzamos, de eltérő irányú és tartalmú bejelentési kötelezettségekkel kapcsolatos magyar jogi rendelkezések felülvizsgálatát és e párhuzamosságnak – a magyar jogalkotó rendelkezésére álló eszközökkel történő – megszüntetését.

32.) Az Eht. hatályos 162. § (1) bekezdésének kiegészítését javaslom a civil szervezetek általi, jellemzően adománygyűjtési célú adatkezelésre való utalással, tekintettel arra, hogy ezen, jelenleg nem szabályozott adatkezelési jogviszonyok a jelenleg szabályozottakkal tartalmi azonosságot mutatnak.

33.) A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvénnyel (a továbbiakban: Tt.) kapcsolatban jelzem, hogy a lakásszövetkezetekről szóló 2004. évi CXV. törvény 14/A. §-a a hatályos Tt.-vel szinte azonos szöveggel tartalmaz rendelkezéseket a kamerarendszer létesítésére és üzemeltetésére vonatkozóan. Javaslom ezen törvény módosításával az Előterjesztés kiegészítését.

34.) A távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvénnyel kapcsolatban az általános jellegű észrevételeimben foglaltakkal összhangban indokoltnak tartom mindazon adatkezelési jogviszonyra vonatkozó rendelkezés felülvizsgálatát és deregulációját vagy

megfelelő módosítását, amely nem a kötelező adatkezelés körébe sorolható, hanem az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdésében foglalt más jogalapon alapul [pl. 45. § (1) bekezdés].

35.) A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) tervezett módosításának jelenlegi megfogalmazása érdemi normatartalommal nem rendelkezik, a hatályos szabályok alapján magától értetődő követelmény rögzítésén túl nem azonosítható többlettartalma.

Ugyanakkor felhívom a figyelmet arra, hogy a Hatóság NAIH/2018/370/2/V. számon ajánlást fogalmazott meg a szabályozás előkészítéséért felelős miniszter számára a vásárlók könyvében foglalt adatok kezelésére vonatkozó szabályozás átalakítására, az alábbiak szerint:

„A Hatóság szükségesnek tartja, hogy a vásárlók könyvének adattartalma ne legyen bárki által megismerhető. A Hatóság előremutató szabályozási lehetőségként értékeli, ha a kézbesítés hitelessége, mint legitim adatkezelési cél érdekében a jogalkotó alternatív értesítési lehetőségek feltüntetését is lehetővé teszi, kiváltva ezzel azt, hogy a panaszos a saját lakcímét legyen kénytelen megadni, hiszen ezáltal legszorosabb magánszféráját kell feltárnia a panaszolt előtt. A jogalkotó mérlegelési körébe tartozik, hogy milyen egyéb értesítési formákat tesz lehetővé a technikai vívmányoknak köszönhetően a lakcím helyett. A Hatóság meglátása szerint elfogadható lehetne például ügyfélkapu elérhetőség megadása is, vagy a kereskedelmi, vagy fogyasztóvédelmi hatósághoz olyan bejelentő rendszer telepítése, amely garantálja a panaszos kilétének titokban tartását, ha a panaszos erre igényt tart. Hasonló technikai megoldás érvényesül a közérdekű bejelentések vonatkozásában is.”

A tervezett módosítás során tehát – az Előterjesztésben jelenleg foglaltak helyett – két szempontra kell figyelemmel lenni, egyrészt a bepanaszolt kereskedő olyan értesítési címre küldje a választ, amely a bejelentő magánszféráját nem sérti, másrészt egy későbbi panaszos előtt ne váljanak ismertté a korábbi panaszosok személyes adatai, panaszai.

Az Előterjesztés nem érinti a Kertv. 5. §-ának egyéb rendelkezéseit, így a (4) bekezdés változatlanul maradna, amely továbbra is folyamatos számozással ellátott vásárlók könyvét rendeli kihelyezni. Adatvédelmi szempontból ugyanakkor gyakorlati megoldást jelenthet az, ha a vásárlók könyvének kitöltött, sorszámozott lapjait a kereskedő gyűjti, tartja nyilván, elzárta, és csak az üres oldalak maradnának kifüggesztve. Ennek megerősítését a rendelkezés alábbi tartalmú módosítása is szolgálhatná:

"(4) Az üzletekben a kereskedelmi hatóság által hitelesített, folyamatosan számozott oldalú vásárlók könyvét kell rendszeresíteni, amelybe a vásárló kérésére a bejegyzés lehetőségét – a más vásárlók által tett panaszok és azzal összefüggésben a vásárlók könyvébe bejegyzett személyes adatok megismerése lehetőségének kizárásával – azonnal és korlátozás nélkül biztosítani kell. A vásárlók a vásárlók könyvébe bejegyezhetik az üzlet működésével, továbbá az ott folytatott kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos panaszait és javaslataikat. A vásárlót e jogának gyakorlásában megakadályozni vagy befolyásolni tilos."

36.) A Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Kktv.) tervezett 6/A. § (1) bekezdésével kapcsolatban jelzem, hogy állásponantom szerint az érintett

hozzájárulása vélelmének előírása nincs összhangban az általános adatvédelmi rendeletben foglalt, az érintett hozzájárulására vonatkozó követelményekkel.

37.) A Kktv. tervezett 6/A. § (1) és (2) bekezdésének, valamint 196/C. § (1) és (2) bekezdésének normatartalmával kapcsolatban mindezek mellett is kétséges, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvényben a hatósági ügyek vonatkozásában általánosan meghatározottakra figyelemmel a személyes adatok kezelése vonatkozásában szükséges-e a rendelkezések szerinti módosítás. A párhuzamos szabályozás mellőzését tartom indokoltnak.

38.) A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény tervezett módosítása tekintetében is a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvénnyel kapcsolatban jelzettek szerint tartom szükségesnek mindazon adatkezelési jogviszonyra vonatkozó rendelkezés felülvizsgálatát és deregulációját vagy megfelelő módosítását, amely nem a kötelező adatkezelés körébe sorolható, hanem az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdésében foglalt más jogalapon alapul [pl. 151. § (1) bekezdés].

39.) A humángenetikai adatok védelméről, a humángenetikai vizsgálatok és kutatások, valamint a biobankok működésének szabályairól szóló 2008. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Hgtv.) tervezett 3. § (2) bekezdésének normatív tartalma nem azonosítható, a rendelkezés szükségessége kétséges.

40.) Ugyanitt a tervezett 3. § (3) bekezdésében foglaltak mögötti szabályozási cél sem egyértelmű, így a rendelkezésnek az általános adatvédelmi rendelet 9. cikk (4) bekezdésével, valamint 89. cikkével való összhangja sem állapítható meg (a rendelkezés korlátozást, feltételt nem tartalmaz az egyébként alkalmazandó uniós előírásokon túl). A rendelkezés felülvizsgálatát tartom indokoltnak.

41.) A Hgtv. tervezett 28. § (2) bekezdésében az „e törvényben” fordulat mellett javasolom az általános adatvédelmi rendelet V. fejezetére történő utalást is.

42.) A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény tervezett módosítása kapcsán a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény, valamint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény tervezett módosítása tekintetében jelzetteket tartom irányadónak.

43.) A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAV tv.) tervezett 80/B. §-ában meghatározott, a személyes adatok kezelése szükségességének felülvizsgálatára vonatkozó időtartam indokoltsága álláspontom szerint nem megalapozott. Szükségesnek tartom ezen időtartam jelentős csökkentését vagy a rendelkezés mellőzését [mely esetben az Infotv. 5. § (5) bekezdésének főszabálya lesz alkalmazandó].

44.) A NAV tv. 77. § (4) bekezdésének hatályon kívül helyezése helyett annak módosítását javasolom azzal analóg módon, ahogyan azt az Előterjesztés a *polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény* tervezett 31. § (1) és (2) tekintetében, a *szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény* 165. § (1) bekezdésének tekintetében és a *bírósági peres és nemperes eljárásokra adott általános meghatalmazások közhiteles nyilvántartásáról szóló 2017. évi XLIII. törvény* 17. § (1) bekezdése tekintetében tervezi megvalósítani, azaz, az Infotv.-ben szabályozott adatkezelői nyilvántartás részeként az adattovábbítási nyilvántartásról, annak tartalmáról is rendelkezni. Megítélésem szerint e szabályozási megoldás alkalmas lenne arra, hogy az

adattovábbítások jogszerűségének ellenőrizhetősége maradéktalanul biztosítva lehessen, továbbá a korábbi szabályozással elért alapjogvédelmi szint a NAVtv. tekintetében ne csökkenjen azon adattovábbítások tekintetében sem, amelyek nem tartoznak az Infotv. elektronikus naplózást előíró rendelkezéseinek hatálya alá.

45.) A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény tervezett módosításának tartalma álláspontom szerint koncepcióját tekintve nem áll összhangban az általános adatvédelmi rendelet rendelkezéseivel.

Noha az általános adatvédelmi rendelet 88. cikke lehetőséget biztosít a tagállami jogalkotónak a munkaviszonnyal kapcsolatos adatkezelések feltételeinek „*pontosabb*” meghatározására, ezen rendelkezések a rendelet alapelvi követelményeivel és általános, az érintettek jogainak érvényesülését biztosító rendelkezésekkel nem lehetnek ellentétesek, azokat nem ronthatják le.

Maga az általános adatvédelmi rendelet 88. cikk (2) bekezdése is kifejezetten utal arra, hogy ezen rendelkezéseknek elsősorban garanciális jellegűeknek kell lenniük, „amelyek alkalmasak az érintett emberi méltóságának, jogos érdekeinek és alapvető jogainak megóvására”.

A tervezett rendelkezések, így különösen a különleges és bűnügyi személyes adatok kezelésére vonatkozó rendelkezések jelenlegi nyelvi megformálásukra tekintettel ezzel szemben álláspontom szerint többségében nem ezen célok elérésére, garanciák biztosítására irányulnak, hanem arra, hogy a munkáltatót mint adatkezelőt az általános adatvédelmi rendelet alapján terhelő elszámoltathatóság alapelvi követelményéből fakadó felelőssége és a rendeletben ehhez kapcsolódóan előírt kötelezettségek (adatvédelmi hatásvizsgálat, jogos érdek mérlegelése stb.) alól részben mentesítse és számára törvényi felhatalmazást adjon meghatározott adatkezelési műveletek elvégzésére.

Mindemellett üdvözlöm a tervezet törekvését arra, hogy a munkáltató adatkezelési műveleteinek korlátait és feltételeit, így különösen a munkavállaló ellenőrzését célzó adatkezelési műveleteket jogszabályban pontosabban meghatározza, ezen törekvással egyetértek.

A jelzett koncepcionális jellegű aggályaim miatt a tervezett szabályok részletes véleményezését e szakaszban nem tartom célra vezetőnek, ehelyett az Mt. rendelkezéseinek megfelelő kialakítása tekintetében – figyelemmel a jogviszony jellegére és az érintettek körének nagyságára – feltétlenül szükségesnek tartom a széleskörű, a munkáltatói és a munkavállalói jogok és kötelezettségek kellő súlyú figyelembe vételére irányuló egyeztetést, konzultációk lefolytatását, amelyeken a Hatóság képviselőjét biztosítom.

46.) Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) tervezett rendelkezéseiben az adatkezelés időtartamát meghatározó rendelkezések felülvizsgálatát tartom szükségesnek. Álláspontom szerint a jelenleg tervezett adatkezelési időtartamok nem kellően megalapozottak.

47.) Az Ogytv. 137. § tervezett (4) bekezdésével kapcsolatban ugyancsak nem tartom megalapozottnak és arányosnak a létesítmények folyosóinak és közös használatú helyiségeinek, tárgyalóknak, váróknak az elektronikus megfigyelésére vonatkozó előírásokat. Megítélésem szerint e helyiségek tekintetében az adatkezelés célja mellett figyelembe kell venni azt is, hogy e helyiségek – így különösen a plenáris és bizottsági tárgyalások helyszínéül szolgáló helyiségek előtti folyosók – megfigyelése során a kamera

szükségképpen olyan adatokat is rögzítene, amelyek politikai szempontból érzékenyek lehetnek, így felhasználásuk az érintettek információs önrendelkezési jogát aránytalanul korlátozhatná.

Ugyanitt az emberi méltóság sérelmének kockázata esetén a szabályozást nem csak a felvétel készítésére, hanem a kamera elhelyezésének és a kamerakép megfigyelésének tilalmára is javasolom kiterjeszteni.

48.) Ugyanitt az Ogytv. 137. § tervezett (13) bekezdésével kapcsolatban javasolom, hogy a tájékoztatás közzétételét ne csak az Országgyűlési Őrség, hanem az Országgyűlés Hivatalának honlapján is írja elő a szabályozás.

49.) A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Sztv.) tervezett 8. §-ával kapcsolatban megfelelően irányadónak tartom a fentiekben kifejtett általános jellegű észrevételeimet az adatkezelés jogalapjainak változása tekintetében. A tervezett szabályozás – jelenlegi megfogalmazása és hatálya alapján – nem minősül ún. kötelező adatkezelésnek [általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés c) vagy e) pont], a kép-, hang-, illetve kép- és hangfelvétel (a továbbiakban: felvétel) készítésének jogalapja tipikusan az adatkezelő jogos érdeke [általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés f) pont]. Noha egyes adatkezelési célok és adatkezelők tekintetében adott esetben a közfeladat azonosítható (pl. helyi közösségi közlekedés biztosítása és működtetése), mások esetében (pl. közösségi autóbérlő rendszer vagyontárgyainak védelme) ez megalapozottan kétségbe vonható.

Ha a jogalkotói szándék kötelező adatkezelés előírására irányul, az általános adatvédelmi rendelettel való összhang megteremtéséhez a rendelkezés megfelelő, a közfeladatot, illetve a jogi kötelezettséget kifejező normatartalomra történő átfogalmazása, egyébként ezen adatkezelési jogviszony szabályozásának mellőzése szükséges. Szabályozás esetén indokoltnak tartom annak hangsúlyos vizsgálatát is, hogy a képfelvétel készítésének előírása mellett a hangfelvétel, illetve a kép- és hangfelvétel mely esetekben szolgálja az adatkezelési célokat, azok elérésére alkalmas-e, illetve összhangban van-e a szükséges és arányos alapjog-korlátozásra vonatkozó követelményekkel. Szintén utalok e vonatkozásban az általános észrevételeim között az adatkezeléssel kapcsolatos hatásvizsgálat elvégzése szükségességének vizsgálatáról írtakra.

50.) A postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény tervezett szabályozása kapcsán ugyancsak nem azonosítható az általános adatvédelmi rendelettel való összhang elérése. Csakúgy, mint az Előterjesztés több eleme vonatkozásában, ezen ágazati adatkezelési jogviszonyok kapcsán is koncepcionálisan helytelen megoldásnak tartom, hogy jellegüket tekintve különböző (eltérő jogalapon megvalósuló) adatkezeléseket szabályozna kötelező adatkezelésként a jogalkotó. Ez a szabályozási megközelítés nézetem szerint nem alkalmas a megváltozott szabályozási környezettel való összhang megteremtésére.

51.) Emellett a tervezett szabályozás az általános adatvédelmi rendeletben szabályozott egyes jogintézményeket megismétel (pl. helyesbítéshez fűződő jog és kötelezettség), noha ezek tekintetében a dereguláció szolgálná az Előterjesztésben tételezett célok megvalósítását.

52.) A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvénynek megítélésem szerint az Előterjesztésben foglalt módosítása mellett további rendelkezések felülvizsgálata és

szükség szerinti módosítása indokolt a koncepcionális észrevételekben foglaltak alapján (ld. pl. 32/A. §).

53.) A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény tervezett 5/G. § (3) bekezdésében az adtafeldolgozó igénybevételének lehetőségére, valamint a tiltakozás lehetőségére utalni szükségtelen; ezen jogintézményeket az általános adatvédelmi rendelet szabályozza, a tervezett szabályok elhagyása indokolt.

54.) A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény tervezett módosítását megfontolandónak tartom kiterjeszteni a törvény 33. § (1) bekezdés d) pont, valamint 82. § (1) bekezdés g) pontjának, valamint az ezen szabályokhoz kapcsolódó rendelkezéseknek a módosítására is. Álláspontom szerint ugyanis a kifogástalan életvitel ellenőrzéséhez szükségtelen az érintett hozzájárulásának beszerzése, e hozzájárulás ugyanis – az adatvédelmi előírások tekintetében alkalmazott körben – nyilvánvalóan nem lehet önkéntes, hiszen az adott jogviszonyt ezen adatkezelés nélkül nem lehetséges létesíteni. Itt tehát tipikusan kötelező adatkezelési jogviszony jön létre, amely tekintetében az érintett hozzájárulása értelmezhetetlen (természetesen az érintett tájékoztatása ezen adatkezelés részleteiről mellőzhetetlen).

55.) Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 53. §-ának tervezett módosítását a kötelező adatkezelést kifejező módon javaslom megfogalmazni (lehetőség helyett kötelezettséget előírva).

Ugyanitt az E-ügyintézési tv. hatályos 52. § (6) bekezdésének álláspontom szerint nincs normatív tartalma, ráadásul az nem utal az általános adatvédelmi rendeletre, így annak deregulációja indokolt.

56.) A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.) tervezett 7. § (8a) bekezdésének rendelkezéseiből és ezáltal az adatkezelő által rögzítendő adatok körének bővüléséből fakadóan a hatályos Pmt. 7. § (2) bekezdésében foglalt adatkör is megfelelően bővítendő.

57.) A Pmt. tervezett 48. § (3) bekezdésével kapcsolatban az adattovábbítási nyilvántartás tartalmáról is rendelkezni szükséges, tekintettel arra, hogy az arra vonatkozó korábbi magyar törvényi szabályozás hatályát veszítette, az általános adatvédelmi rendelet pedig nem szabályozza az adattovábbítási nyilvántartás jogintézményét.

IV. Az Előterjesztés által nem tartalmazott, de annak célkitűzéseire igazodó javaslatok

1.) Az általános adatvédelmi rendelet szabályaira tekintettel szükségesnek mutatkozik az Ákr. adatkezelésre és iratbetekintésre vonatkozó szabályainak kiigazítása is. Egyrészt indokolt egyértelművé tenni, hogy az Ákr. 27. §-ában foglalt, a személyes adatok kezelésére vonatkozó szabályok nem jogosultságot, hanem jogi kötelezést tartalmazó jellegűek [az adatkezelés jogalapja az általános adatvédelmi rendelet 6. § (1) bekezdés e) pontja, egyes adatok vonatkozásában a 9. cikk megfelelő szabályaival kiegészítve],

igazodva az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (3) bekezdése szerinti, a tagállami jogalkotót megillető szabályozási mozgástérhez is.

Másrészt garanciális jelleggel szükséges a jelenleginél részletesebben szabályozni az eljárások befejezését követően az iratokban foglalt személyes adatok kezelésének feltételrendszerét. Ennek részeként az iratbetekintés kapcsán is indokolt egyértelművé tenni, hogy a nem zártan kezelt személyes adatok sem ismerhetők meg bárki által korlátozás nélkül [az Ákr. 33. § (3) bekezdés jelenlegi szövegében megjelölt jogalapok az általános adatvédelmi rendelet alkalmazását követően a törvényben nem tarthatók fenn]. Az Ákr. ezen szempontok szerint javasolt módosítására vonatkozó szövegjavaslatomat jelen levülelemhez csatoltan megküldöm.

2.) Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényben – az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés c) pontja mint jogalap tekintetében szabályozandó, hogy a civil szervezetek a tagjaikkal és harmadik személyekkel kapcsolatban milyen személyes adatokat kötelesek, milyen feltételekkel [Infotv. 5. § (3) bekezdés] kezelni. A Hatóság jogalkalmazási tapasztalata alapján különösen rendezendő kérdés, hogy a civil rendezvényeken vezetett jelenléti ív a kötelező adatkezelés körébe esik-e. Az ettől eltérő jogalapon alapuló adatkezelések feltételeinek deregulációja indokolt.

3.) A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény 63. § a) pontja szerint az egyesület alapszabályának – nem nyilvános részeként elkülönítetten kezelt – mellékletét képezi a tagjegyzék. Ez tehát kötelező adatkezelésnek minősül [általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés c) pont], nincs azonban a jogszabályban rögzítve az Infotv. 5. § (3) bekezdésében kötelezően szabályozandó feltételek egy része, így különösen arra vonatkozó szabály, hogy a tagjegyzék adataihoz ki és milyen feltételekkel férhet hozzá, a civil szervezet mennyi ideig köteles megőrizni a kilépett tagok személyes adatait és mikor, hogyan köteles azokat megsemmisíteni.

4.) A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvényben rendezni szükséges az általános adatvédelmi rendelet és az Infotv. alapján, hogy – ha a jogalkotói szándék szerint az a kötelező adatkezelés keretei között rendezendő, pl. mert a személyes adatok kezeléséhez valamilyen jogi kötelezettség kapcsolódik – az önkéntesek mely személyes adatait, milyen jogcímen köteles nyilvántartani a fogadó szervezet. Tekintettel arra, hogy sok esetben az önkéntes munkát diákok, kiskorúak végzik, a törvényes képviselők személyes adatainak és hozzájáruló nyilatkozatainak nyilvántartásával kapcsolatos szabályok rendezése is szükséges lehet.

5.) Egyes civil szervezetek (például sportszervezetek, történelmi emlékszervezetek, stb.) olyan személyes adatnak minősülő adatokból álló adatbázist kezelnek, amelynek mindenki által hozzáférhetővé tétele és megőrzése közérdek lehet. Az általános adatvédelmi rendelet 89. cikke alapján a közérdekű archiválás alá eső adatkezelési jogviszonyok tekintetében a tagállami jogalkotó rendelkezik jogalkotási mozgástérrel, amely lehetőség kiaknázása ezen jogviszonyok tekintetében fennálló közérdekre tekintettel megfontolandó lehet.

6.) Az európai unió forrásokból finanszírozott (például: 1304/2013/EU rendelet I-II. melléklete alapján az ESZA) pályázati beruházásokkal kapcsolatos adatkezelés szabályainak bevezetése általában a tagállamok feladata, a Hatóság jogalkalmazási

tapasztalatai szerint azonban a hazai jogalkotó számos esetben a pályázati kérdőívben foglalt konkrét személyes adatok kezelésének szabályait nem rendezi. Ezen pályázatokkal kapcsolatos szükséges és arányos adatkezelés szabályait indokoltnak tartom a kötelező adatkezelés keretei között jogszabályban rendezni.

Kérem, az előzőekben jelzett észrevételeimet az Előterjesztésben foglalt módosítási javaslatok kialakítása során szíveskedjen figyelembe venni.

Budapest, 2018. október 09

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

**az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényre vonatkozó
módosítási javaslat (parlamentari jelöléssel)**

„[...]

27. § [Az adatkezelés szabályai]

(1) A hatóság **[jogosult]** az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője azonosításához szükséges természetes személyazonosító adat[ain]okat és az ügyfajtát szabályozó törvényben meghatározott személyes adatokat, továbbá - ha törvény másként nem rendelkezik **[- a tényállás tisztázásához]** - az eljárás eredményes lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges más személyes **[adatok megismerésére és kezelésére. A kérelemre induló eljárásban vélelmezni kell, hogy a kérelmező ügyfél a tényállás tisztázásához szükséges személyes adatok - ideértve a különleges adatokat is - kezeléséhez hozzájárulást adott]** adatokat kezeli.

(2) A hatóság gondoskodik arról, hogy a törvény által védett titok (a továbbiakban: védett adat) ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és a személyes adatok védelme biztosított legyen.

(3) A hatóság az eljárása során annak lefolytatásához - jogszabályban meghatározott módon és körben - **[megismerheti]** kezeli azokat a védett adatokat, amelyek eljárásával összefüggnek, illetve amelyek kezelése az eljárás eredményes lefolytatása érdekében szükséges.

(4) Ha a bizonyítási eszköz az eljárás eredményes lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges személyes adaton, illetve védett adaton túli személyes, illetve védett adatot is tartalmaz és az ilyen adat elkülönítése a bizonyítási eszköz bizonyító erejének sérelme nélkül nem lehetséges, továbbá az érintett adat védelmét szabályozó törvény azt nem zárja ki, a hatóság a bizonyítási eszközzel érintett minden személyes adatot, illetve védett adatot kezeli.

(5) A hatóság eljárása során folyamatosan vizsgálja, hogy az általa kezelt személyes, illetve védett adat az eljárás eredményes lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges-e. Az eljárás eredményes lefolytatásához nem elengedhetetlenül szükséges személyes, illetve védett adat kezelését a hatóság korlátozza.

(6) A hatóság korlátozza

a) az eljárás eredményes lefolytatásához nem elengedhetetlenül szükséges, valamint
b) az eljárást befejező döntés véglegessé válását vagy a hatósági ellenőrzés hatósági eljárás megindítása nélküli lezárását követően az eljárás során kezelt személyes, illetve védett adat kezelését.

(7) A (6) bekezdés alapján korlátozottan kezelt adatokat a hatóság az eljárás tárgyát képező ügy iratainak selejtezéséig vagy levéltári őrizetbe adásáig tárolja, azokat – ha törvény eltérően nem rendelkezik – kizárólag a véglegessé vált döntés végrehajtása, a véglegessé vált döntésben foglaltak ellenőrzése, a véglegessé vált döntéssel összefüggő jogorvoslat vagy döntés-felülvizsgálat céljából kezeli, és kizárólag az ezen adatok kezelésére - törvényben meghatározott módon és körben – jogosult szerv vagy személy részére továbbítja.

[...]

28. § *[Az adatok zárt kezelése]*

(1) Indokolt esetben a hatóság kérelemre vagy hivatalból elrendeli az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését, ha az eljárásban való közreműködése miatt súlyosan hátrányos következmény érheti. A végzést a kérelmet előterjesztővel kell közölni.

(2) A szakértő az (1) bekezdésben foglaltak szerint az igazságügyi szakértői névjegyzék nyilvános adatain kívüli természetes személyazonosító adatai és lakcíme zárt kezelését kérheti.

(3) A zártan kezelt természetes személyazonosító adato[ka]t és a lakcímet a hatóság az ügy iratai között elkülönítve[, **zártan**] kezeli és biztosítja, hogy az a [zártan kezelt] hatóságon, továbbá az ezen adatok [az eljárási cselekmények során]kezelésére - törvényben meghatározott módon és körben – jogosult szerven vagy személyen kívül más számára ne válj[a]on[ak] megismerhetővé.

15. A kiskorú, a cselekvőképtelen és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú, valamint a fogyatékossgal élő személy eljárási védelme

[...]

33. § *[Az iratbetekintési jog]*

(1) Az ügyfél az eljárás **[bármely szakaszában és annak befejezését követően is betekinthez az eljárás]** során keletkezett **[iratba]iratokba** betekinthez.

(2) A tanú a vallomását tartalmazó iratba, a szemletárgy birtokosa a szemlérről készített iratba tekinthez be.

(3) **[Harmadik személy akkor tekinthez be a személyes adatot vagy védett adatot tartalmazó iratba]** Az ügyfélen és az eljárás egyéb résztvevőjén kívüli személy – ideértve a tanút a tanúvallomásán, illetve szemletárgy birtokosát a szemlérről készült iraton kívüli iratok tekintetében – az iratokba az eljárást befejező döntés véglegessé válását követően tekinthez be, ezt megelőzően akkor, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges.

(4) Az iratbetekintés során az arra jogosult másolatot, kivonatot készíthez vagy - kormányrendeletben meghatározott költségtérítés ellenében - másolatot kérhet, amelyet a hatóság kérelemre hitelesít.

[(5) Ha törvény a döntés nyilvánosságát nem korlátozza vagy nem zárja ki, az eljárás befejezését követően a személyes adatot és védett adatot nem tartalmazó véglegessé vált határozatot, valamint az elsőfokú határozatot megsemmisítő és az elsőfokú határozatot hozó hatóságot új eljárásra utasító végzést bárki korlátozás nélkül megismerheti.]

(6) Törvény egyes ügyfajtákban meghatározhatja az iratbetekintés további feltételeit és a (3) bekezdés alapján iratbetekintésre jogosult személyek körét.

34. § *[Az iratbetekintési jog korlátai]*

(1) Nem lehet betekinteni a döntés tervezetébe.

(2) Nem ismerhető meg az olyan irat vagy az irat olyan része, amelyből következtetés vonható le valamely olyan védett[adatra vagy olyan személyes] adatra, amely megismerésének törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, kivéve, ha az adat -

ide nem értve a minősített adatot - megismerésének hiánya megakadályozná az iratbetekintésre jogosultat az e törvényben biztosított jogai gyakorlásában.

(2a) Az olyan iratot vagy az irat olyan részét, amely személyes adatot tartalmaz, az érintetten túl – a korlátozottan kezelt személyes adatokat kivéve – az ügyfél akkor ismerheti meg, ha az adat megismerésének hiánya megakadályozná az e törvényben biztosított jogai gyakorlásában, más személy pedig csak akkor, ha ahhoz az érintett hozzájárul vagy a személyes adat kezelésének törvényben meghatározott feltételeit egyébként fennállnak.

(3) A hatóság a kérelem alapján az iratbetekintést biztosítja - az eljárás befejezését követően is -, vagy azt végzésben elutasítja.

[...]

143. § [Átmeneti rendelkezések]

(1) E törvény rendelkezéseit – az (1a) bekezdésben foglalt eltéréssel – a hatálybalépését követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

(1a) E törvénynek az adatkezelésre és az iratbetekintésre vonatkozó rendelkezéseit az (1) bekezdés szerinti korlátozás nélkül alkalmazni kell az e törvény hatálya alá tartozó hatósági ügyvel vagy hatósági ellenőrzéssel összefüggésben a hatóság által kezelt adatokra és a keletkezett iratokba való betekintésre.

(2) E törvény végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit

- a) a törvény hatálybalépésekor még el nem rendelt, és
- b) a törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő végrehajtási eljárásokra is alkalmazni kell.

(3) A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény alapján kiadott jogerős hatósági döntéseket e törvény alkalmazásában véglegessé vált döntésnek kell tekinteni. E törvény alkalmazásában, ahol jogszabály

- a) közigazgatási hatóság jogerős döntését említi, azon a hatóság végleges döntését,
- b) a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényt említi, azon e törvényt,
- c) a hatóság döntésének bírósági felülvizsgálatát említi, azon közigazgatási pert,
- d) belföldi jogsegélyt említi, azon megkeresést,
- e) a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítását említi, azon a kérelem visszautasítását,
- f) lefoglalást említi, azon lefoglalást, illetve zár alá vételt,
- g) a döntés nyilvános közzétételét említi, azon a döntés közhírré tételét kell érteni.”